هو العلیم

بررسی روایات قضیهٔ سَمُرة بن جُندب

تحلیل سند و طرق روایی قضیه سمرة بن جُندب

سلسله دروس قواعد فقهیه ـ قاعده لاضرر ـ جلسه پنجم

استاد
آیت‌الله حاج سید محمدمحسن حسینی طهرانی
قدّس‌الله‌سرّه

ميجرَّلا نِاطيَّشلا نَم للهاِب ُذوعأ
ميحرَّلا نِمحرَّلا الله مِسِب

اهنآ ی ناياپ هسياقم و رارضلا باب تاياور ی كيكفت ی سررب

دیسر رظنهب مدرکضرعهکیروطنامه ،هدمآ تراربع نیا هب و تسا رارضلا و ررضلا بابرد هکیتایاور باب رد هک هچنآ سکع هب دوشب هسیاقم مه اب اهنیا رملاا رخآ رد و دوش ثحب ادج ادج یاهیضق رهرد هک رظنهبنیا ،ار رگید تایاور دعب و دندرکرکذ یددعتم یایاضق و دندمآ ار هدعاق نیا دوخهکدنتشونتارظاحم ،دوشب ثحب مه اب طولخم اهنآ مامت هبترمکی هکنیا ات تسا رتهب میوشب غراف یاهیضق رهزا رگا ام هکدسریم .مینکیم هسیاقم مه اب ار شاهجیتن تقو نآ

رقابماما و هعیش قیرط زا بدنج نب هرمس هیضق تایاور ی سررب

قیرط ود هب ،هدش نایب ملاسلا هیلع رقاب ماما زا هعیش قیرط زا هک هچنآ بدنج نب ةرمس هٔیضق رد .تسا ریکب نب هَللادبع قیرط زا یکی.تسا

نآ هب قودص قیرط و ریکب نب هللادبع تیاور ی جنس رابتعا

دشحطفا هَللادبع تماما هب لئاق ملاسلا هیلع قداص ماما زا دعب و تسا بهذم یحطف ریکب نب هَللادبع . تسا یاهقثدرف رظنهطقن نیا زا و تسا لوبقدروم شتایاور نکلو

نب هَللادبع هب قودص قیرط هک تسا قودص قیرط یکی ،تسا قیرط ود ،ریکب نب هَللادبع هب قیرط و ،لاضفلا یلع نب نسحلا نع یسیع نب دمحم نب دمحا نع یریمح رفعج هب اللهدبع نع ،تسا شردپ ،ریکب بلطم نیا شاهخیشم رد ناشیا هک ،ریکب نب هَللادبع هب هشیمه ،تسا قودص قیرط نیا ،ریکب نب اللهدبع نع .دنتسین هشدخ لباق چیه و دنتسه یقثوم دارفا اهنیا مامت و هدرکرکذ ار

یرگید زیچ ،رارضلا و ررضلا :هکدراد نآ رد هک تسا یتیاور نیا دنکیم لقن قودص هکار یتیاور نیا و ررضلا ،نیمه ،درادن مه ار نموم یلع دیق نیا ،نموم یلع رارضلا و ررضلا و درادن راضم لجر کنّا ،درادن کی نیا سپ ،تسین هشدخ لباق و تسا ربتعم و حیحص اًدنس تیاور نیا هک تسا قیرط کی نیا ،رارضلا .میراد اجنیا رد ام رارضلا و ررضلا هٔلمج اب حیحص تیاور

بیذهت و یفاک تیاور رد ریکب نب هللادبع مود قیرط ی سررب

نبدمحم نب دمحا نع ،تسانباحصا نم ةّدع نع هکتسا یفاک تیاور ،ریکب نب هَللادبع هب مود قیرط

ه‌ب‌ت‌سا‌ی‌دنّسلا‌ح‌یحصت‌یاور اًعطق‌م‌هت‌یاور ن‌یا ،ه‌رارز ن‌ع ن‌یکبد‌بع‌دللا ن‌ع ه‌یبا ن‌ع ق‌یرب‌خاللد
ی‌م ح‌یحصت‌ش‌رظن‌ه‌ب‌ه‌ک‌ی‌تیاور ه‌ک‌ه‌دوب‌ن‌یا ر‌ب‌ی‌فاک‌بأدو ب‌احصا ز‌ا‌دنک‌ی‌م‌لق‌ی‌ا‌ی‌ز‌ا‌دعا‌ی‌فاک‌ه‌ک‌ن‌آ‌ت‌هج
ی‌م‌دنسب‌د‌نک‌ی‌م‌لق‌نا‌ب‌احصا‌ن‌م‌ق‌دع‌ن‌ا‌ون‌ع‌ن‌ا‌ب‌ار‌ه‌ب‌ن‌یا‌ور‌ی‌ا‌ه‌ب‌د‌رفت‌ه‌ی‌د‌حاو‌ی‌وار‌ک‌ی‌و د‌ی‌آ
ش‌ر‌د‌پ‌ه‌ب‌ع‌جار‌ه‌ک‌ی‌ا‌ه‌لأسم‌لا‌ا‌ح‌ر‌گ‌ی‌د ،ر‌ی‌ک‌ب‌ن‌ب‌ه‌للادبع‌و ،ش‌ر‌د‌پ‌د‌بع‌ی‌ق‌ر‌ب‌د‌لاخ‌ن‌ب‌د‌محم‌ن‌ب‌د‌محا‌ه‌ب‌د‌سر
د‌نک‌ی‌م‌لق‌ن‌ر‌ی‌ک‌ب‌ن‌ب‌ه‌للادبع ز‌ا‌ا‌جنیا ر‌د ن‌وچ‌د‌وشی‌م‌ذ‌ر‌ا‌و ا‌جنیا ر‌د د‌ر‌ک‌ی‌م‌لق‌ف‌ا‌عض ز‌ا‌د‌نی‌وگ‌ی‌م‌ه‌ک‌ت‌سه
ۀ‌فاضا‌چ‌ی‌ه‌ت‌سا‌ر‌ا‌ر‌ض‌لا‌ و ر‌ر‌ض‌لا‌ م‌ه‌ ا‌جنیا ر‌د و ت‌سه‌ا‌ه‌ل‌و‌م‌عم‌و ت‌سا‌ د‌نسلا‌ ح‌یحصت‌ م‌ه‌ت‌یاور ن‌یا‌ ا‌ذ‌ل
د‌محم‌ن‌ب‌د‌محا‌ه‌ب‌ی‌ا‌د‌تبا‌ ا‌ب‌د‌نک‌ی‌م‌لق‌ن‌ا‌ر‌ی‌ف‌اک‌ت‌یاور ن‌ی‌م‌ه‌د‌ی‌آ‌ی‌م‌ب‌ی‌ذ‌ه‌ت‌ر‌د خ‌ی‌ش‌م‌وح‌ر‌م‌د‌بع ،د‌ر‌ا‌د‌ن‌ی‌ر‌گ‌ی‌د
ه‌ک‌ه‌د‌ر‌ک‌ه‌ظ‌ح‌لا‌م‌ ا‌ر‌ ا‌ب‌ا‌ت‌ک‌ش‌د‌و خ‌ی‌ش‌م‌وح‌ر‌م‌ ا‌ی‌ د‌ا‌ح‌ لا‌ا‌ ،د‌نک‌ی‌م‌ذ‌ن‌ق‌ل‌ ن‌ر‌گ‌ی‌د ا‌ر‌ ا‌ن‌ا‌ب‌ا‌ح‌صا‌ ن‌م‌ ق‌د‌ع‌ ن‌ع ،د‌لاخ‌ ن‌ب
ن‌یا ر‌د ر‌گ‌ی‌د ن‌یا ،ه‌د‌ر‌ک‌ ف‌ذ‌ح‌ ا‌ر‌ ا‌ن‌ا‌ب‌ا‌ح‌صا‌ ن‌م‌ ق‌د‌ع‌ا‌ه‌ت‌ه‌ د‌ر‌و‌آ‌ ی‌ف‌اک‌ ز‌ا‌ ا‌ی‌ د‌نک‌ی‌م‌لق‌ن‌ر‌ی‌د‌لاخ‌ ن‌ب‌ د‌محم‌ن‌ب‌ د‌محا‌ ز‌ا
ی‌ت‌ح ،د‌نک‌ی‌م‌لق‌ب‌ی‌ذ‌ه‌ت‌ر‌د ا‌ر‌ ن‌ا‌م‌ه‌ ت‌سه‌ی‌ ف‌اک‌ ر‌د ه‌ک‌ی‌ت‌یاور ن‌ا‌م‌ه‌ ه‌ی‌ن‌ع‌ ه‌ب‌ ن‌وچ ،د‌نک‌ی‌م‌ذ‌ن‌ق‌ر‌ف‌ت‌ر‌وص
اًعطق‌ س‌پ ،ه‌دوب‌ی‌نی‌لک‌ ز‌ا‌ ر‌خأت‌م‌ خ‌ی‌ش‌ ن‌وچ‌و ر‌گ‌ی‌د ت‌سا‌ ی‌ک‌ی‌د‌و‌ش‌ی‌م‌ م‌و‌ل‌ع‌م‌ ن‌یا‌ و د‌ر‌ا‌د‌ن‌م‌ک‌و د‌ا‌ی‌ز ه‌م‌ل‌ک‌ ی‌
د‌نک‌ی‌م‌ ف‌ذ‌ح‌ ا‌ر‌ ا‌ن‌ا‌ب‌ا‌ح‌صا‌ ن‌م‌ ق‌د‌ع‌ ه‌ک‌ه‌دوب‌ن‌یا ر‌ب‌ خ‌ی‌ش‌ ب‌أد‌ی‌ ه‌ت‌ن‌م ،ه‌د‌ر‌ک‌ ل‌ق‌ن‌ی‌نی‌لک‌ ز‌ا‌ ه‌د‌م‌آ .

ب‌ی‌ذ‌ه‌ت‌و ی‌ف‌اک‌ ت‌ا‌ر‌ا‌ب‌ع‌ ق‌ی‌ب‌ط‌ت‌ ر‌د ر‌ا‌د‌ر‌ب‌ه‌خ‌سن‌ت‌ا‌ه‌ا‌ب‌ت‌ش‌ا‌ ل‌ی‌ل‌ح‌ت

**ا‌للّ‌ه‌ ل‌و‌س‌ر‌ ل‌ا‌ق‌ ف‌ق‌ع‌ ی‌ب‌ی‌ب‌ ن‌ أ‌ ی‌ب‌أ‌ ف‌ ه‌ک‌ ت‌سا‌ ن‌یا‌ ی‌ف‌اک‌ ت‌یاور ر‌د ه‌ک‌نیا‌ ن‌آ‌ و د‌نا‌م‌ ی‌م‌ ه‌ل‌أسم‌ ک‌ی‌ ا‌جنیا‌ ر‌د
ک‌ی‌ ن‌م‌ ،ی‌ش‌خ‌ب‌ی‌ ،ی‌ه‌د‌ب‌ ا‌ر‌ ق‌ذ‌ع‌ ،ا‌ر‌ ل‌خ‌ن‌ ن‌یا‌ ر‌گ‌ا‌ و ت‌ ،ه‌ج‌ن‌ا‌ ل‌ی‌ ف‌ ک‌ل‌ُدّم‌ی‌ ق‌ذ‌ع‌ ا‌ه‌ب‌ه‌ ک‌َل‌ ه‌ آ‌ و ه‌ی‌ل‌ع‌ ا‌للّ‌ ه‌ی‌ل‌ص‌
ت‌یاور ر‌د ی‌ل‌و ،د‌شا‌ب‌ ه‌د‌ی‌ش‌ک‌ ش‌ی‌ا‌ه‌خ‌ا‌ش‌ ه‌ک‌ م‌ن‌ک‌ی‌م‌ ز‌ی‌چ‌ ت‌یار‌ب‌ ت‌شه‌ب‌ ر‌د ی‌ر‌گ‌ی‌د ل‌خ‌ن‌ ک‌ی‌ ،ی‌ر‌گ‌ی‌د ق‌ذ‌ع‌
ن‌آ‌ ه‌ک‌ م‌ی‌ن‌ی‌ی‌م‌ م‌ی‌ن‌ک‌ب‌ ا‌گ‌ن‌ ا‌م‌ ر‌گ‌ا‌ و د‌ر‌ا‌د‌ ه‌ج‌ن‌ا‌ ل‌ی‌ ف‌ ک‌ل‌ّدّم‌ی‌ ه‌ج‌ن‌ا‌ ،م‌ُل‌َل‌ّ ک‌ل‌ ف‌ی‌ ا‌ج‌ی‌ ا‌ ب‌ ،ت‌سا‌ ن‌یا‌ ب‌ی‌ذ‌ه‌ت‌
ر‌گ‌ا‌ ن‌وچ ،ت‌سا‌ ی‌ک‌ی‌ ن‌آ‌ ی‌ د‌و‌د‌ ر‌ه‌ ،ه‌ت‌ف‌ر‌گ‌ ا‌ب‌ا‌ت‌ش‌ا‌ ل‌ل‌ذ‌م‌ ا‌ب‌ ا‌ر‌ ک‌ل‌ّدّم‌ی‌ ه‌د‌ر‌ک‌ی‌ ر‌ا‌د‌ر‌ب‌ه‌خ‌سن‌ ا‌ر‌ ن‌یا‌ ه‌د‌م‌آ‌ ه‌ک‌ی‌خ‌سا‌ن‌
م‌لا‌ ن‌آ‌ ت‌قو‌ ن‌آ‌ ،ل‌ل‌ذ‌م‌ ل‌ث‌م‌ ی‌ن‌ع‌ی‌ذ‌م‌ د‌و‌ش‌ی‌م‌ د‌م‌ ن‌یا‌ م‌ی‌ر‌ا‌د‌ر‌ب‌ ا‌م‌ ا‌ر‌ ،ی‌ ،ر‌گ‌ا‌ م‌ی‌ن‌ی‌ی‌م‌ ،م‌ی‌ن‌ک‌ ت‌قد‌ ت‌با‌ت‌ک‌ ر‌ظ‌ن‌ ز‌ا‌ ا‌م‌
ا‌م‌ و .ه‌ت‌ش‌و‌ن‌ ،ل‌ل‌ذ‌م‌ ا‌ر‌ ک‌ل‌ّدّم‌ی‌ن‌ آ‌ ،ذ‌م‌ م‌ه‌ ن‌آ‌ ،ت‌سا‌ّدّم‌ آ‌ ،ه‌د‌ش‌ ه‌د‌ن‌ا‌و‌خ‌ ،ل‌ل‌ذ‌م‌ ه‌ک‌ د‌ن‌ت‌ش‌و‌ن‌ ی‌ر‌و‌ج‌ م‌ه‌ ا‌ر‌ ف‌ ا‌ک‌ ا‌ب‌
د‌نک‌ی‌م‌ ه‌ا‌ب‌ت‌ش‌ا‌ ف‌و‌ر‌ح‌ ر‌د ه‌ه‌ا‌ش‌ت‌ ب‌ا‌ ب‌ ا‌ز‌ ا‌ د‌نک‌ب‌ل‌ ق‌ذ‌ه‌ا‌و‌خ‌ی‌ م‌ ه‌ ک‌ ا‌ ر‌ ی‌ ت‌یاور ،خ‌سا‌ن‌ آ‌ ه‌ک‌ ا‌ ر‌ ی‌ د‌ر‌ا‌و‌ م‌ م‌ی‌ر‌ا‌د‌ ی‌ ل‌ی‌خ‌
ن‌یا‌ ل‌ا‌ش‌ا‌ د‌ی‌آ‌ی‌ م‌ ل‌ا‌ش‌ ب‌ا‌ ب‌ ن‌ م‌ ه‌ ک‌ د‌ی‌ن‌ ک‌ ض‌ ر‌ ف‌ ،خ‌سا‌ن‌ آ‌ ی‌ ل‌و‌ ،ت‌سا‌ د‌ح‌ا‌و‌ ت‌سا‌ ،ت‌یاور ه‌ک‌نیا‌ ه‌ذ
ک‌ل‌ی‌ش‌ک‌ ب‌ی‌ م‌ک‌ ر‌گ‌ا‌ ر‌ م‌لا‌ ن‌آ‌ ا‌ً‌ب‌ی‌ر‌ق‌ت‌ ق‌ل‌ّل‌ذ‌م‌ ا‌ب‌ ک‌ل‌ّدّم‌ُی‌ ه‌ ک‌ ت‌سا‌ د‌ر‌ا‌و‌ م‌ ن‌آ‌ ز‌ا‌ ی‌ک‌ی‌ ن‌یا‌ ه‌ ک‌ د‌نک‌ی‌م‌ ه‌ا‌ب‌ت‌ش‌ا‌ د‌ر‌و‌م‌
ن‌یا‌ ر‌ب‌ا‌ن‌ب‌ س‌پ ،د‌ن‌د‌ر‌ک‌ ه‌ا‌ب‌ت‌ش‌ا‌ د‌ن‌د‌م‌آ‌ ا‌ه‌ن‌یا‌ و د‌و‌ش‌ی‌م‌ م‌لا‌ د‌ی‌ن‌ک‌ب‌ ش‌َر‌گ‌ ه‌د‌ر‌و‌خ‌ ک‌ی‌ ا‌ر‌ ف‌ ا‌ک‌ ن‌آ‌ ر‌گ‌ا‌ ا‌ی‌ د‌و‌ش‌ی‌م‌
ه‌ت‌شا‌د‌ خ‌ی‌ش‌ ز‌ا‌ ی‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ ک‌ ی‌ ه‌ ک‌ ت‌سی‌ ر‌گ‌ی‌د ت‌یاور ،ت‌یاور ن‌یا‌ ن‌یا‌ ر‌ب‌ا‌ن‌ و .ت‌سا‌ ی‌ک‌ی‌ ف‌ا‌ک‌ ت‌یاور ا‌ب‌ ت‌یاور
ق‌ی‌ر‌ط‌ .ر‌ی‌ک‌ب‌ن‌ ب‌ه‌ل‌للادبع‌ ن‌یا‌ ه‌ ب‌ د‌ر‌ا‌د‌ن‌ی‌ ف‌ا‌ک‌ ت‌یاور ز‌ا‌ ر‌ی‌غ‌ی‌ّل‌قتسم‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ خ‌ی‌ش‌ ن‌یا‌ ر‌ب‌ا‌ن‌ب‌ ،ر‌ی‌ک‌ب‌ن‌ ب‌ه‌ل‌للادبع‌ ه‌ ب‌د‌شا‌ب‌
ه‌ ب‌د‌سر‌ی‌م‌ ی‌ ق‌ر‌ ب‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ ز‌ا‌ ه‌ ک‌ ت‌سا‌ن‌ا‌ب‌ا‌ح‌صا‌ ن‌م‌ ق‌د‌ع‌ ی‌ن‌ع‌ی‌ ف‌ا‌ک‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ ن‌یا‌ و ت‌سا‌ ی‌ ف‌ا‌ک‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ ن‌ی‌م‌ه‌ ت‌یاور

نیا رد زابریکبن بهَلاالدبعهبدندرگیمربهمهتیاورودنیا رد زابهکتیاورودمهنیا ،ریکبن بهَلاالدبع ،هدوبیبوخدرمیلیخدلاخنبدمحمنبدمحامهم ،تسادنسالحیحص ،تیاورنیا .تسیندیکشچیهدنس یدبمدآشدوخهکنیاهنهدرکیملقنفاعضزاهکهدوبنیاشردپفعضیهتنه ،هدوبیبوخمدآمهشردپ صخشریکبن بهَلاالدبعمهماجنیا رد بخیلو هدوبنیمهطقفشفعضتسایاهقثمدآمهشدوخهن ،دشابتسایقثومیلوتسایحطفهچرگ ،تسایقثوم.

رارضلا و ررضلا اجنیا رد تسایوار ،ریکبن بهَلاالدبعنوچاتودنیا رد .مّودتیاورنیا دوشیممهنیا یکیو هدرکحرطهارتیاورنیا دحاوسلجمردمدرکضرعهکروطنامهریکبن بهَلاالدبعایلالاح ،هدمآاهنت و ررضلا هبودرهو دندوبسلجمردودرهیعی ،هدینشدلاضفیلعنبنسحیرگید و هدینشدلاخنبدمحم کیشدوخنیا ،یپاهنترارضلا و ررضلا نیا ،ریکبن بهَلاالدبع ،دنکیمدییأتنیا و دندرکلقندندمآ رارضلا .تیاورکیمهنیا ،شعضو دوشیممکحمیردق

لقندمدعتربنآتلالاد و لسرمدنسابیلکموستیاوریسرب

،رادنبنبدمحمنبیلعزارگیدنسکیابدنکیملقنیلکارتیاورنآهکرگیدتیاورکیدنامیم کیتیاورنیاهکهرارزنعنانکسمنبهَلاالدبعنعانبانحاصضعبنعشردپزاییقربهَلاالدبعیبانبدمحا **و راضمّلجرکنّا** ،دیامرفیمربمغیپهکاجنیاهبدسریمو تسارتشیپشحرشو تسارتلصفیردق رارضلا و ررضلا ربمهنمؤمیلعکیوار **راضمّلجرکنّا** ،دراد هفاضانیا ،**نمؤمیلعرارضلا و ررضلا** .دراد هفاضا

اهیضعبیلو هدشفیعضتهکتسارادنبنبدمحمنبیلعیکیدسریمرظنهباجنیا رد هکیاهتکن درفنیا هکنیا هبتسالئاقیشاجزارادنبدمحمنبیلعنیا دندرکقیثوتبقلهذهدوبمساقلایبابقلرادنبلانیا دوبمساقلایبانبدمحمنبیلع ،رادنبدمحمنبیلع و هدوبیاهقثدمحماجنیا رد یلو .تسایقوقوثورظنهطقنیازاوتسهیشاجنتقاثودرومنیا ربانبسپهدوبدمحمنبیلع هَلاالدبعزاوا ،دوشیملسرمِدنس ،یقربردپزادعبدنسیعی ،روکذمریغدرفکیزادنکیملقنیقربدلاخنبد .دوشیملسرمتیاورنیا رد امتیاورنیا اذلدنکیملقنناکسمنبد

_دندادنرکذتیاجردارباطنیابخهتبلا_تسانیابلطمنآو اجنیا رد تسهیبلطمکییلو نیمهدوشیممولعمسپ ،ریکبن بهَلاالدبعزا ،لبقدنسنآرد دنکیملقناشیاییقربدلاخنبدمحمهکیتقو هکدندوبیاهنامهمهباحصازایضعنآ ،دنکیملقمهباحصازایضعزاهکییقربدلاخنبدمحم وا هکنیامهو هطساولابدنکیملقنریکبن بهَلاالدبعزادلاخنبدمحممهیعیدندینشریکبنبازاناشدوخ یملیلنیا .هدرکلقمهوا هکمدینشمهوا زانمدیوگیم ،هدینشوا زاهکدنکیملقنیباحصازایکیزا

ن بهَللادبع زا ش دوخ ن آ ،مدشل قنم اما زا ،رفنود زا هیضق ن یا هکدیوگیم دراد دلاخ ن بدمحم هکنیا ربدوش ی م ن یا هکتسا ن یا ربلیلد ن یا و دنکیم لقنهطساو هبن اکسم ن بهَللادبع زا دعب ،دنکیم لقنهطساو لابریکب .مدینشهطساو کیهبمهن اکسم ن بهَللادبع زا مدینشریکبن بهَللادبع زا مدوخهکنیا زا ریغن مهکدیوگبدهاوخ

ام ار ن یا تسیابیمنهدعاق قبطهتبلاهکتسهاجنیا ردهکیلاسرا دوجوابربخ ن یا تروصرهرد ی نعی ،درکدامتعا رگید حاحص رابخا ئمیمضهبدوشیم مهربخ ن یا هبهکنیا ربدوشیم هنیرق ن یا یلو م یریذپیپ .دشابدناوتیم حیحص ربخ یارب دییأتیلو دتفیید رد حیحص یاهربخابهضرعم اقم رد دناوتیمن

حیحص تایاورهبمامضنا ابل سرم رابخا تیجحی انبم

ن امهکنیا رد مهیشابهتشادهرظنرد ار بلطم ن یا و تسا ی یانبم بلطم ،تسهاجنیا رد ی بلطم کی و ی ربخ کی رگا ،دیآیم مهاجنیا رد مهیتفگ حیحص ربخ تروصرد هماع لوقتقاثو باب ارد ام هکی اهیضق دیاییقیرط ن یا زا ریغی لسرم ربخ کی رگا م یدوبشلوبقهبدبعتام ی نعیهدوبام ازا ن یا هکدشتباثاً حیحص ی اج حیحص ربخ ن یا ابام ًلابقن وچ نتسا رابتعا لباق مهل سرم ربخ ن یا هکدوشیم لیلد حیحص ربخ ن یا رد ام هکی ردق ن آ .دنکل عجش دوخ زا دیاییفیعض صخشک ید رادنانمع رگید ،م یدرکم کحم ار ن امیاپ ام یلو دوبمهی رمخب راشی وار کی رگا ی نعیدشابهتشادنبذکی ارب ی عادهکتسا ن یا م یهاوخیم ی وار حیحص ربخ ن یا م یدمآ تیاور رد رگا ام لااح ،مینکزارحا رگا هتبلا م یریذپیم ار ن یا ربخ ام تسا قداصم ینالدب دشابل اّضفی لاعن بن سحهکقودصقیرطمهیکی ،یقربقیرطیکی ،قیرطود هبمهن آ م یدشم زتلهن آ هبار اجنیا رد رگا ی رابخا دشهکتجح ،تجحو دوشیم اهبُقوثوم ربخ ،ربخ ن یا ن یا ربانب س پ م یتفریذپ ام ی تقو مهییاب اًدعب امهکنیا ی ارب دروخیم درد هب بلطم ن یا و دنوشیم دیئأت رابخا ن آ ،دشابهتشاد دوجو لاسرا وحن هب ربانبالذل دروخیم اجناّ آ درد هبن یا ،تسا داحآ رابخا رد ل خاد ایتسا ض یفتسم ایتسا رتاوتم ،ربخ ن یا م ینیبب م یناوتیم ام رالدقم ن یمهبدشابهنیرق دناوتیم و دراد رابتعا زا ی لحم ل سرم ربخ ن یا هکرالدقم ن امهبن یا .م ینکهجوتن آ ی ور

.تسا رارضلا و ررضلا ئدعاق ن آ رد هکدوبی قیرط ،قیرطاتهسن یا ،اجنیا ات

ءالذحهدیبعی با و ل قیصدایز نبن سحقیرط زا هیقفتیاور ی سرب

،تسا م یرحلا م کحب اب ۵۹ ص ۳ دلجرد هیقفرد تیاور ن آ هکدنکیم لقنهیقفرد مهی تیاور کی دعب لکوتم نب ی سوم نب دمحم هکلکوتم نب ی سوم نب دمحم ن عهیبا ن ع ،دنکیم لقنار ی تیاور کی اجناّ رد ،...مهی لیخ و هطساولابهکنیا هنهدوبمهرشابمخیاشم زا هدوبی اهقثدرم رایسب و هدوبقودصردپخیاشم زا ،هدوبهقث ،هدوبی گرزبدرم ،تسا هجو زا ی لاخب خی لو دندرکی زیچک ی ی اعدا و دندمآ مهاهی ضعبهچرگ ن سحن عهیبا ن ع ،ی قربدلاخ نبدمحم نبدمحا ن ع ،روطنیمهمهن اشیا هکی داباآ دعس نیسحن بی لاع ن ع

بن زیاد صیقل عن ابی عبیدۀ حذّاء.

مطلبی که در اینجاست فقط در حسن بن زیاد صیقل است که این یک شخصی است که توثیق نشده و این یک روایت است. ولی ابی عبیدۀ حذاء، شخص موثقی است. **قال انّک رجلٌ مضار**، در این روایت لاضرر و لاضرار نداریم، فقط آن تکۀ اول را داریم **انّک رجلٌ مضار** است، روی الحسن الصیقل عن ابی عبیده الحذّاء قال ابوجعفر علیه السلام کان... تا می‌آید اینکه **ثمّ قال رسول الله صلی الله ایسرک ان یکونَ لک عذق فی الجنة بنخلة، قال لا، قال لک ما اراک یا سمره الّا مضاراً، اذهب یا فلان فضرب بها وجهه ما اراک یا سمره الا مضاراً**، از ضمیمۀ این مضار به ضمیمۀ آن مرسلۀ برقی که در آن هم مضار بود و در این طریق که ربطی به آن ندارد، در آن هم مضار بود چون این طریق، طریق ابوعبیده حذّاء است آن طریق، طریق عبدالله بن مسکان است، از انضمام این دو تأیید می‌شود بر اینکه **انّک رجلٌ مضار** یا **ما اراک یا سمره الا مضاراً**، این هم در روایت بوده چون این مضار در هر دو طریق آمده و این هم اشکالی ندارد بر اینکه حذف بشود، انشاء الله در بحث تعارض بین زیاده و نقیصه در آنجا می‌آییم مسأله مطرح می‌کنیم که دأب روات، آنچه که داعی بر آن داشتند، این است که معنای روایت را بیان نکنند به طوری‌که خللی در آن معنا پیدا نشود، اما اینکه تحفظ بر الفاظ روایت داشته باشند یک همچنین چیزی در دأب آنها نبوده، بنابر این با وجود انّک رجلٌ مضار هم مطلب ثابت می‌شود، پیغمبر فرمودند **ما اراک یا سَمُره الا مضاراً اذهب یا انصاری فاقطع نخلة.**

در آنهایی که آمدند گفتند لاضرر و لاضرار، در آن مرسل همه‌اش را آمده گفته انّک رجلٌ مضار و لاضرر و لاضرار علی مؤمن، آن همه‌اش را آمده گفته. آنکسی که آمده لاضرر و لاضرار گفته، این مقدارش را گفته.

به هر صورت چه بگوید انّک رجل مضار، تفریع قلع جمله بر این بار می‌شود و چه بگوییم لاضرر و لاضرار، باز تفریع قلع جمله بر این بار می‌شود. منتهی چون راویها از نقطۀ نظر ثبت و ضبط در یک مقام نبودند، بعضیها فقط می‌خواستند معنا را بیان کنند، بعضیها تحفظ بر خصوص آن الفاظ داشتند، از این نقطه نظر لزومی ندیدند در اینکه بخواهند تمام الفاظ را بیان بکنند، آن مقداری که روایت بخواهد معنایش را برساند آن بوده، پس بنابر این هم انّک رجل مضار ثابت می‌شود که بوده به ضمیمۀ آن مرسله که در آن هم **انّک رجل مضار** است حالا یا سمره ما اراک الا مضاراً است، در آنجا انّک رجل مضار است، هم آن ثابت می‌شود و هم لاضرر و لاضرار ثابت می‌شود، می‌ماند علی مؤمن که حالا بحث آن، بعداً می‌آید.

جمعبندی روایات مضار و اثبات صدور قضیه سمره در کتب خاصه

من حیث المجموع، ما تا اینجا از سند قضیۀ سَمُرَه فارغ شدیم، بطور مسلم دو طریق برای صحت در خود قضیه، ما حالا کاری به لاضرر نداریم، خود قضیۀ سمره از نقطۀ نظر کتب خاصه، دو سند صحیح معتبر دارد، یک سندی، سند کافی و تهذیب است که از طریق احمد بن محمد بن خالد برقی به عبدالله بن بکیر می

هبلاضفیلعنبنسحزاویریحرفعجنبهَللادبعزاشردپقیرطزاهکتساقوددصدنسمودنسر
یدنسرظنهطقنزالقدحرارضلاورضلاوهکهدعاقنیاهکهدعاقلاهذهتابثإبیفکودسریمریکبنبهَللادبع
ودهبدوبهدعاقنیاتابثاوهمسهئیضقدوخهبعجارتحبنیا،دنامیمنیقابشیاربهشدخیاربیاجرگید
وهدایزتروصردودرادنایدرادیدهاشمههماعبتکزانیاایآمینیبدعبهَللاءاشناهکنیاتالاح،قیرط
.دوبدهاوخهچاجنیاردمَکحمالصا،همصیقن

دمحمآلوهمحمیلعلصمهَللا